

Rapportage

Participatieavond 1 november 2023

Denkfase Toekomstvisie Meierijstad 2035

Versie: December 2023

Inhoudsopgave

Deel A Thematische verslaglegging groepsbiljetten	4
Thema A. Duurzaamheid, klimaat & natuur.....	5
Thema B. Krachtige economie.....	7
Thema C. Werken & leren	9
Thema D. Transitie landelijk gebied en agrarische sector.....	9
Thema E. Mobiliteit	12
Thema F. Verstedelijking & leefbaarheid	13
Thema G. Wonen & welzijn.....	14
Thema H. Ontmoeten & (be)leven	17
Thema I. Zorg & ondersteuning.....	18
Thema J. Meedoen, inclusie & actief burgerschap	20
Thema K. Samenwerking in het sociaal domein.....	23
Thema L. Veiligheid	25
Deel B Thematische verslaglegging individuele biljetten	26
Thema A. Duurzaamheid, klimaat & natuur.....	27
Thema B. Krachtige economie.....	30
Thema C. Werken & Leren	31
Thema D. Transitie landelijk gebied & agrarische sector	32
Thema E. Mobiliteit	34
Thema F. Verstedelijking & Leefbaarheid	36
Thema G. Wonen & Welzijn	37
Thema H. Ontmoeten & (be)leven	39
Thema I. Zorg & ondersteuning.....	40
Thema J. Meedoen, inclusie & actief burgerschap	41
Thema K. Samenwerking in het sociaal domein.....	43
Thema L. Veiligheid	45

Inleiding

Op 1 november 2023 ging gemeente Meierijstad samen met inwoners en belanghebbenden in gesprek over de Toekomstvisie van Meierijstad. Tijdens deze avond zijn we in gesprek gegaan over de grote opgaven waar Meierijstad voor staat. Uit deze gesprekken is veel informatie opgehaald. In dit verslag is de oogst van deze gesprekken zo volledig mogelijk uiteengezet. In deel A staat per thema en onderwerp een verslag van de opbrengsten uit de groepsgesprekken. In deel B zijn de individuele biljetten uitgewerkt per thema. Op basis van deze opbrengst en met behulp van de opbrengst uit eerdere fases, werkt de gemeente op dit moment aan mogelijke toekomstscenario's. Binnen de scenario's worden de opgaven in samenhang bekeken. De toekomstscenario's vormen een hulpmiddel om keuzes te maken en toe te werken de Toekomstvisie Meierijstad 2035.

Deel A

Thematische

verslaglegging

groepsbiljetten

Thema A. Duurzaamheid, klimaat & natuur

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens de zes tafelgesprekken met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op de groepsbiljetten t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Energietransitie
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Zorg dat Meierijstad energie-neutraal is. -Wek zelf energie op. -Zonnepanelen op daken of boven parkeerterreinen. -Waterstofleiding Rotterdam – Ruhrgebied afslag Meierijstad. -Samenwerking met nutsbedrijven -Kruispunt Eerde vergroten -Energietransitie opslag energie mogelijk maken. -Bedrijven → eigen warmte + energienetwerk en opslag. Zelf regelen mogelijk maken. -Netwerk nu niet op ingesteld. -Geen zonnepanelen op daken. Gebruik aardwarmte. Warme van bedrijven gebruiken.
Gesprekstopic 2	Schone lucht
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Gratis openbaar vervoer -Ontmoedig autoverkeer -Elektrificeer gemeentelijk vervoer -Meten = weten
Gesprekstopic 3	Klimaatadaptatie / Water / Hittestress
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Sla meer lokaal water op -Water bufferen: meer water vast houden. Flexibele waterstanden mogelijk maken. Meer inzetten op water buffering. -Bij nieuwbouwwijken minder teges: groen, tenzij...
Gesprekstopic 4	Algemeen
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Betrek de jeugd erbij -Nog meer fietspaden
Gesprekstopic 5	Regionale voedselproductie / biodiversiteit /groen
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Meer regionale voedselproductie zonder spuiten, kunstmest -Akkerranden -Agrariërs belonen wanneer aan biodiversiteit gedaan wordt -Areaal groen laten toenemen. -Biodiversiteit bevorderen. -Aan inwoners laten zien wat je zelf kan doen. -Ook in stedelijk gebied meer groen, groene structuren in stedelijk gebied.
Gesprekstopic 6	Duurzaamheid
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Samenleving moet eeuwig door kunnen gaan -Droom > duurzaamheid. Hoe brengen we alle uitdagingen in de breedte bij elkaar → ga ook keuzes maken. -Nieuwe dingen nog beter accommoderen: ook als gemeente buiten de gebaande paden willen gaan

	<ul style="list-style-type: none"> -Jeugd meenemen! → begin vroeg, jongere generatie grotere stem dan oudere generatie -Duurzaamheid = integraal onderdeel -Basis 2035 op orde → dan ook doorpakken. Ambitie hoger -Maak gebruik van alle warmteopties die er zijn. -Schone lucht gegarandeerd → maar wel onderbouwd. Neem beslissingen op inhoud -Voor 2035 op onderwerpen mag 'de stok' al gebruikt worden anders redden we het niet (doelstellingen) -Gebruik macht & reikwijdte als gemeente om anderen te stimuleren voor verduurzaming (minder parkeerplaatsen, beter OV, contract op eis. R. aannemer elektrisch) -Duidelijkheid natuurgebieden (ruimtelijke puzzel) → ook combi mogelijk: wonen / natuur verweven.
--	--

Gesprekstopic 7	Circulariteit
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Gebruik afvalstromen in agrarische bedrijven (monovergister, varkensbedrijf) -Grondstoffen vaker op. Terug naar ecologie. -Geen lapmiddelen → permacultuur. Draagkracht aarde raakt op. Stoppen met energie verbruik.

Gesprekstopic 8	Planologische procedures, gebrek aan flexibiliteit en snelheid daarvan belemmeren concrete initiatieven. En mooie plannen komen niet tot uitvoering omdat er altijd wel een belang geschaad wordt. Tegengestelde belangen, hoe mee omgaan?
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> Bijvoorbeeld klimaatadaptatie markt Sint-Oedenrode: stenen nodig voor kermis & markt, maar geeft hittestress -Biodiversiteit: Jacobskruid -Je hoeft het niet iedereen naar de zin te maken. -Keuzes uiteindelijk door de expert -Durven om grenzen op te zoeken als Meierijstad. -Vertrouwen hebben in deskundigheid bedrijven -Er zijn geen keuzes zonder nadelen als nieuw mantra binnen gemeentehuis -Omdenken: ipv nee tenzij, ja mits. Wanneer vinden we het niet erg als we in de krant komen? Niet vanuit angst! Buiten de lijntjes durven kleuren.

Gesprekstopic 9	Verbindende rol overheid → richting andere overheden, tussen belangengroepen etc.
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Is voorwaarde om moeilijke opgaven voor elkaar te krijgen -Voorlichting en stimuleren is heel belangrijk! -Faciliteren van inwoners en bedrijven -Bijeenkomsten en voorbeelden!

Gesprekstopic 10	Moeten we nog wel groeien? Staat haaks op duurzaamheidsopgaven
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Waarom nieuwe bedrijventerreinen? Betekent meer CO2 uitstoot, minder CO2 vastlegging in bodem, meer verhard oppervlak etc. -Durven kiezen als overheid.

Gesprekstopic 11	Draagvlak en flexibiliteit
Conclusie(s)	-Niet alles in één keer doen/bepalen -Ruimte houden voor innovaties. -Met succesvoorbeelden vliegwieleffect creëren, enthousiasmeren, draagvlak.

Gesprekstopic 12	Regels
Conclusie(s)	-Soms mag je als overheid best regels stellen en duidelijkheid scheppen -NB: niet telkens veranderen, zoals in landbouwsector.

Gesprekstopic 13	NIMBY effect. Iedereen ziet het lange termijn doel. Maar in de uitvoering is er altijd wel iemand tegen.
Conclusie(s)	-Niet eindeloos blijven praten, keuzes maken die pijn doen. -Grenzen zijn planetair -Soms maar wat minder democratisch

Gesprekstopic 14	Werkwijze
Conclusie(s)	-Verbinden maken met initiatieven. -Herkenbaarder zijn -Versnellen → wees ambitieuzer (energieneutraal 2040) -Kijk integraler, minder compromissen (overall → lange termijn visie, lange termijn doelen) -Flexibele overheid → Zorg dat je in kan spelen op nieuwe initiatieven -Laat niet meer alles aan de markt over (pak meer regie en eigenaarschap).

Thema B. Krachtige economie

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens de twee tafelgesprekken met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op de groepsbiljetten t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Uitbreiding lokale bedrijvigheid, gaan we alleen nog maar inbreiden en transformeren van VAB's of gaan we bestaande bedrijventerreinen uitbreiden of gaan we op zoek naar helemaal nieuwe plekken zoals een regionaal bedrijventerrein?
Conclusie(s)	<u>Tafel 1:</u> -Woningbouw en andere voorzieningen zijn afhankelijk van lokale bedrijvigheid. -Verbinding maken met Brainport, POM ziet liefst heel nieuw bedrijventerrein 150 ha -Agrifood en maakindustrie is misschien niet het juiste profiel, tech zou dit wel kunnen zijn -Overheid hoeft niet veel te sturen, ondernemerschap vindt zijn weg. -Er zitten grenzen aan groei, ook al is intensiveren voor de hand liggend op een bedrijventerrein. -Als je een krachtige economie faciliteert, floreren andere voorzieningen ook. Het bedrijfsleven kan zo iets teruggeven aan de maatschappij. -Een zichzelf versterkend ecosysteem, waarbij ook cultuur floreert en trots groeit en blijft (samen doen!). -Faciliterend beleid! Niet kanaliseren. -Scherp aan hoe huisvesting moet zijn, door duidelijke regels (wat is goed, wat niet).

	<p><u>Tafel 2:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Efficiënt ruimtegebruik, stapelen, dubbelgebruik en zo duurzaam mogelijk (zelfs zelfvoorzienend). -Bedrijventerrein langs kanaal naar het zuiden uitbreiden, voor de hand liggende omgeving Zijtaart -Andere functie toevoegen waardoor ruimte dubbel wordt gebruikt, bijv sporten op bedrijventerreinen, waterberging, energie -Als je woningen bouwt, moet je ook werkgelegenheid faciliteren -Gepaste groei is noodzakelijk voor de gevestigde ondernemers -Ben zuinig op ondernemers en de kracht van ondernemers -Zet in een energieneutraal bedrijventerrein binnen nu en 15 jaar -Bedrijven zijn noodzakelijk voor andere voorzieningen binnen onze gemeente -Je kunt niets realiseren zonder nadelen -Bedrijven zijn de motor van onze economie. Geld verdienen dient als draagkracht voor lokale voorzieningen en biedt mensen zingeving. En de hoeveelheid mensen blijven toenemen, dus is 'het nooit af'. Ruimte aan economische groei! -Kaders en criteria duidelijk maken en vastleggen, in omgevingsplan. -Waar geen gezond bedrijfsleven is, is de kwaliteit van leven onder de maat. Lokale groei moet voorop staan, waarbij nog enige ruimte is voor vestigers van buiten, maar beperkt. -Je moet niet alles willen regelen
--	--

Gesprekstopic 2	<p>De juiste mensen en eigen talent: Autonome arbeidsmarktontwikkeling waar je niks aan doet of voorziening in huisvesting arbeidsmigranten door bijv. een collectief ontwikkelfonds en/of sturen op talentontwikkeling zoals door onderwijsarrangementen</p>
Conclusie(s)	<p><u>Tafel 1:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Ervoor zorgen dat talent terugkomt na studie, met focus op 18-15jarigen. -Huisvesting arbeidsmigranten moet beter en sneller. Er ligt ook verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemer bij het verwerven van draagvlak in de omgeving. -Inzetten op de MBOer die terug moet komen, woningbouw kan dit bevorderen -Noordkade is een hippe plek, biedt voorzieningen voor de MBOer. Maak hier gebruik van -Opleiden dichtbij bedrijven, het traditionale schoolsysteem verdwijnt langzaam -Samen met bedrijven leerlingen opleiden. School nieuwe stijl. -Faciliteren van ideeën, maak gebruik van de kracht van ondernemers, geef vertrouwen en ruimte -Voorkom onduidelijkheid -Maak keuzes, we kunnen het nooit iedereen naar de zin maken 'Einen Tot muss Man sterben' <p><u>Tafel 2:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Geen bedrijven binnenhalen waar enkel arbeidsmigranten werken -Huisvesting arbeidsmigranten niet aan de markt overlaten, moet goed geregeld zijn -Logistiek blijft nodig, als we blijven doen wat we doen

	<ul style="list-style-type: none"> -Mensen moeten zo dicht mogelijk bij werk gehuisvest worden -Huisvesting van arbeidsmigranten kan ook op een bedrijventerrein, het is geen probleem dat zij dan ruimte in nemen die ook voor bedrijvigheid geschikt zou zijn. Denk in een 'wooncampus'. -Er zijn geen oplossingen zonder nadelen -Toon lef en hou je rug recht! -Nadelen altijd afzetten tegen voordelen -Talentontwikkeling via eigen bedrijven -Richt je op het MBO. Om jongeren te 'boeien, binden en behouden' zijn leer(werk)faciliteiten zeker handig. Binden door huisvesting, boeien door bedrijven. -MBOers willen graag dicht bij hun werk wonen. -Meerijstad vergrijsst enorm, ook tegenover omliggende gemeenten: maak er dus werk van!
--	---

Thema C. Werken & leren

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens de twee tafelgesprekken met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op de groepsbiljetten t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Onderwijs
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Opleiden op skills -Geen schoolse omgeving / uit de school -Het vormen van HUBS -Samen komen studenten -Randvoorwaarden: wonen, openbaar vervoer, cultuur -Onderwijs en onderzoek dicht bij elkaar laten komen -Modulair leren. -Meerijstad durf groot te denken. Controle maatschappelijke opgaven.

Gesprekstopic 2	Wonen / leren / werken
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Leren blijven prikkelen -'Mindset' veranderen jongeren -Huren voor starters

Gesprekstopic 3	Verbinding scholen
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Maatschappelijke draagkracht -Geen trein door Meerijstad, daar hebben we onze identiteit aan te danken.

Thema D. Transitie landelijk gebied en agrarische sector

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens de vier tafelgesprekken met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op de groepsbiljetten t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Verbreding: bijvoorbeeld recreatie, wonen. Maar hoeveel?
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Combinaties andere opgaven: voorbeeld agrarisch + duurzaamheid -Ook intensivering / specialisatie -De melkveehouderij bestaat niet meer → elk bedrijf verschillend.

	<ul style="list-style-type: none"> -Integrale benadering is nodig. En uiteindelijk ook regie en financiering. -Zonnepanelen met gewassen eronder, dubbelfunctie -Om open ruimte te behouden (natuur + landbouw) hoger bouwen / anders bouwen.
Gesprekstopic 2	Stoppers?
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Mengen waar het kan -Stoppen en minder gewenste plek. Bijvoorbeeld dorpsrand -Plek doet er wel toe, maar geen strakke lijnen? -Nu nadenken over de grond -Kritischer kijken naar waar je ruimte die vrijkomt inzet. -Stoppende bedrijven: niet in vrije markt laten vertrekken
Gesprekstopic 3	Invloed steden?
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Invloed van steden eromheen betalen -ASML-ers trekken het landelijk gebied in
Gesprekstopic 4	Grondpolitiek / grondbank?
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Gemeente heeft niet veel grond -Minder boeren, maar met meer grond per bedrijf vanwege extensivering. -Grondpolitiek gemeente? Waterschap doet het al. -Bufferen met grondbank.
Gesprekstopic 5	Agrifood regio. Welke rol voor voedsel?
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Meeste productie in straal van 500 km -Groot verschil in sector bijvoorbeeld intensieve veehouderij en akkerbouw -Stoppers voor nieuwe voedselinitiatieven → voedselbos, innovaties.
Gesprekstopic 6	Definities
Conclusie(s)	Uitkijken met het gebruik van definities. Levert verwarring op en kan daarmee een andere betekenis gaan krijgen
Gesprekstopic 7	Integraliteit
Conclusie(s)	<p>Het landelijke gebied te bekijken als het gehele buitengebied van Meierijstad. Dit is inclusief natuur en de verbindingzones.</p> <p>Bekijk integraal naar het landelijke gebied en kijk uit met postzegelpolitiek. Rekening houden met ongewenste ontwikkelingen (bijv. bestrijdingsmiddelen).</p>
Gesprekstopic 8	Verdienmodellen
Conclusie(s)	Ook kijken naar de combinaties die met andere sectoren kunnen worden gemaakt. Nieuwe verdienenmodellen kunnen ontstaan, die niet hoeven of moeten schuren met de natuur (bijvoorbeeld weidevogelgebieden. Jonge ondernemers moeten gestimuleerd worden, niet ontmoedigd door wet en regelgeving.
Gesprekstopic 9	Kringloop (veehouderij)
Conclusie(s)	Samenwerking tussen de agrarische sector en de burger. Denk ook aan groene energie en gebiedsontwikkelingen bekeken vanuit de burger. Voorkomen van verspilling. Ook huidige varkenshouderijen kunnen reeds circulair zijn.

Gesprekstopic 10	Deregulering
Conclusie(s)	Deregulering is nodig. Behoeftte aan maatwerk in zowel beleid als regelgeving. Staat anders innovatie in de weg. Gemeentelijke beleidskaders dienen zekere mate van flexibiliteit te bieden. Overheid kleurt op dit moment teveel "binnen de lijntjes". Werk meer met scenario's. Werk niet met vaste gegevens maar kaders en ga vanuit visie naar durven en doen. Niet verschuilen achter regelgeving. Vertrouwen is daarbij belangrijk
Gesprekstopic 11	Ruimte
Conclusie(s)	Er is weinig grond over. Daarom meer bouwen in de hoogte. Bijvoorbeeld en met name in het stedelijk gebied.
Gesprekstopic 12	Bundelen
Conclusie(s)	Agrarische ondernemers moeten hun krachten bundelen. Bijvoorbeeld: landbouw + natuurinitiatieven kunnen elkaar versterken. De overheid moet hierin faciliteren. Geen "postzegelpolitiek"
Gesprekstopic 13	Keukentafels
Conclusie(s)	Meer in gesprek met de ondernemer (keukentafels). Daarmee een betere interactie ook met de omgeving. Overheid moet wanneer iets niet kan, aangeven hoe het wel kan. "Alles" moet kunnen.
Gesprekstopic 14	Helderheid
Conclusie(s)	Geef helderheid en duidelijkheid voor de betreffende ondernemer(s). Onduidelijkheid is funest voor de ondernemer. Een nee is ook een antwoord. Overal moet alles kunnen. Wanneer iets niet is gewenst dan is overleg belangrijk en van uit daar meer door overheid aangeven wat er wel mogelijk is.
Gesprekstopic 15	Energietransitie
Conclusie(s)	De transitie op het gebied van de energie samenbrengen met het stedelijke gebied en de bedrijventerreinen.
Gesprekstopic 16	Natuurinclusief
Conclusie(s)	Veelal moet daarbij sprake zijn van pacht. Mogelijk niet haalbaar. Verder is niet duidelijk wat daarbij dan het verdienmodel is. Mede om de eerste reden.
Gesprekstopic 17	Gebiedsgerichte aanpak
Conclusie(s)	Focus richten op de ondernemer en daarbij het toepassen van een gebiedsgerichte aanpak. Kijk naar de initiatieven. Goede plannen verder brengen. Van belang is te kijken naar leefbaarheid en agrariërs (in stand houding cultuur o.a. carnavalswagens). Sommige zones aanmerken waarin die zich mogen onderscheiden. Waar kunnen bepaalde takken van sport zich verder ontwikkelen. Daaraan ook voorwaarden stellen.

Gesprekstopic 18	Industrialisatie
Conclusie(s)	Rekening houden met het feit dat de agrarische sector ook richting industrialisatie gaat. Daarop op voorhand inspelen. Dit betekent een faciliterende overheid. Schaalvergroting zal steeds meer plaatsvinden. Gemeente denk groot.

Gesprekstopic 19	Slagkracht
Conclusie(s)	Er is veel slagkracht bij inwoners en ondernemers in het buitengebied. Deze missen soms de steun van de overheid. Wat is de blik vooruit? Waar kan maatwerk worden geboden?

Thema E. Mobiliteit

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens de twee tafelgesprekken met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op de groepsbiljetten t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Groei opgave woningen en bedrijven: bouwen in kleine kernen of in middelgrote kernen?
Conclusie(s)	Overall bouwen. Ook voor kleine kernen in stand houden voorzieningen nodig. Bovendien spreiden verkeer. Knijpen in bouw woningen + bedrijventerreinen geen optie.

Gesprekstopic 2	Openbaar vervoer: kleine kernen / grote lijnen vanuit grote kernen
Conclusie(s)	Deelauto. Beperken 2 ^e auto. Grote lijnen vanuit Veghel, Schijndel, Sint Oedenrode naar grote kernen. Gemeente faciliteert. Rol ook voor bewoners, zij betalen.

Gesprekstopic 3	Mobiliteitstransitie
Conclusie(s)	Inzetten op mobiliteitstransitie. Acceptatie van drukte. Erp geen nieuwe wegen nodig.

Gesprekstopic 4	Infra eerst of eerst woningen / bedrijven en dan infra. Bij bedrijventerrein Veghel-Zuidwest wisten we dat het vast zou lopen als we Foodpark zouden gaan ontwikkelen. Toch ontwikkeld. Bestemmingsplan – we gaan verkeer oplossen. Echter het wordt niet opgelost (of wellicht kan het niet meer worden opgelost)
Conclusie(s)	Keuze maken: of: -Indien eerst RO → dan files accepteren en inzetten op mobiliteitstransitie -Eerst infra, robuuste infra maatregelen auto / fiets / OV. Eigenlijk in gesprek geen conclusie getrokken.

Gesprekstopic 5	Aanwezige wegecapaciteit auto
Conclusie(s)	Uitgaan van bestaande wegecapaciteit. Die is gedurende de dag (buiten de spitsen) ruim voldoende. Pieken meer spreiden. Dit vraagt iets van ons allemaal. Werkgevers / werknemers enz. Voorbeeld Enexis elektriciteitsnet. Zij sturen ook op spreiding. Idem NS met tarieven.

Gesprekstopic 6	Openbaar vervoer. Kosten van bijvoorbeeld Trein. Kosten erg hoog.
Conclusie(s)	-Mogelijkheid zwaar investeren op de bus. Naast provincie ook gemeente geld steken in OV en bussen exploitatie. -Investeren in de dikke lijnen OV.

Gesprekstopic 7	Rol van de fiets
Conclusie(s)	-Investeren in fietsnetwerk -Fiets is een goed alternatief voor de auto (veel verplaatsingen korte afstand, flexibel ed). Grote kansen voor de fiets -Verkeersveiligheid fietsers is een voorwaarde (samenhang met investeren in fietsnetwerk)

Gesprekstopic 8	Zoet en zuur / Auto de-stimuleren – alternatieven stimuleren
Conclusie(s)	Beide zijn nodig. Dus investeren in alternatieven voor de auto en durf keuzes te maken om auto minder aantrekkelijk te maken.

Thema F. Verstedelijking & leefbaarheid

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens de twee tafelgesprekken met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op de groepsbiljetten t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Inzetten op verstedelijking in grootste kern Veghel rondom OV knooppunt biedt kansen.
Conclusie(s)	-Combinatie met robuust groen -Combinatie met parkeergarages in flexibele vorm, zodat deze in de toekomst snel weer kunnen verwijderen of transformeren naar andere functies, als parkeren niet meer nodig is -Combinatie met snelfietspaden -Bedrijventerreinen ook intensiveren door functies te combineren. Dus kantoren of parkeren bovenop loodsen en productieruimten. -Op een bedrijventerrein zijn naast bedrijfsfuncties ook andere functies te combineren met bedrijven. Als bedrijven sluiten dan is een bedrijventerrein verlaten. De ruimten zijn ook voor andere functies te gebruiken. Zoals recreatie of groen en water. -Ook erfgoed kan gecombineerd worden met intensiever ruimtegebruik en combinatie van functies. -Door intensiever ruimtegebruik in de kern, wordt de druk op buitengebied minder groot en kunnen we hier kansen bieden op groen, natuur, agrarisch en recreatie.

Gesprekstopic 2	Hoe maken we de omslag van autogebruik en meerdere auto's per huishouden naar 1 auto en meer openbaar vervoer?
Conclusie(s)	-OV gratis maken, anders gaan mensen er toch geen gebruik van maken. OV hoeft niet rendabel te zijn -Meer mobiliteitsknooppunten maken die goed bereikbaar zijn met fiets en auto. Anders stappen mensen niet over op openbaar vervoer -Maak combinaties met taxi en pakketdiensten enz.

Gesprekstopic 3	Veghel zit vol en is niet meer bereikbaar. Woningbouw in de kleinere kernen biedt dus juist kansen, hier is nog plek genoeg.
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Dorpen hebben ook inbreidingslocaties en daarnaast ruimte genoeg voor uitbreiding. Dus kunnen ook alle doelgroepen voorzien -Spreiden van woningbouw over alle kernen levert een bijdrage aan de saamhorigheid en leefbaarheid in deze kernen. -Veghel zit vol en is niet meer bereikbaar met de auto. Meer woningen toevoegen leidt alleen maar tot vergroten van dit probleem. Mensen gaan auto niet wegdoen. Dus meer woningen toevoegen in Veghel is geen optie. -Een dorpsraadslid gaf aan dat in kleinere kernen ook andere behoefte is qua woningen dan in grotere kernen als Veghel. Minder sociale huur en kleine eenheden en meer gezinswoningen. -Vanuit ZLTO werd aangegeven dat woningbouw in kernrandzones ten koste van agrarische bedrijven geen probleem hoeft te zijn. Deze bedrijven zitten vaak toch al 'op slot' en hebben geen uitbreidingsruimte meer.

Gesprekstopic 4	Waarom hebben we meer bedrijventerreinen nodig?
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Inzetten op andere soorten bedrijven. Meer lokaal en kleinschalig -Bestaande grote bedrijven die vrijkomen opsplitsen naar kleinere bedrijven voor lokale mensen -Door richten op kleinschalige bedrijven heb je ook minder opgave voor huisvesting arbeidsmigranten -Prima om bestaande grote internationale spelers te behouden. Maar meer grote bedrijven aantrekken levert in verhouding niet veel op voor huidige inwoners. Alleen maar meer problemen met verkeer, huisvesting van arbeidsmigranten en de huizen worden gekocht door mensen die nu buiten Meerijstad wonen. We hoeven niet groter te worden, behouden wat je nu hebt en bouwen voor behoefte voor huidige inwoners en bedrijven van Meerijstad. -Combinaties maken met energie/klimaat en bedrijventerreinen. Veel gebouwen voor zonnepanelen en ruimte voor leidingen/opslag/voorzieningen die nodig zijn voor nieuwe energievormen. Dan hoeft dit niet in het buitengebied.

Thema G. Wonen & welzijn

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens de vier tafelgesprekken met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op de groepsbiljetten t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Willen we als Meerijstad groeien of blijven wie we zijn?
Conclusie(s)	<p><u>Tafel 1:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Voor jongeren is het moeilijk om betaalbare, geschikte woningen te vinden in Meerijstad. Verlaten de gemeente. -We zien een grotere vergrijzing. Voor een vitale samenleving is een goede mix tussen jong en oud van belang. De samenstelling van de bevolking is dus belangrijk en vraagt (gezien de verwachte vergrijzing) om groei. -Voor bedrijven is van belang dat medewerkers ook dicht bij werk kunnen wonen. Met 13 kernen, waarvan 4 redelijk groot. Ook voor kleine kernen is het belangrijk om sociale samenhang te behouden. Dus ook meer inzetten op

	<p>bouwen in kleine kernen. Hier extra aandacht aan besteden, in investeren: "de grote(re) kernen redden zich wel"</p> <p>-We mogen ook groter denken. Mensen die in Eindhoven werken, verleiden met goeie woonmogelijkheden in Meierijstad. Profiteren van de goede ligging in de buurt van de grote gemeenten. Om druk op infrastructuur te verdelen juist ook verdelen over de kernen.</p> <p><u>Tafel 2:</u></p> <p>-Ook in het laagste scenario (alleen voor eigen bevolking) moeten we groeien om de vraag van inwoners te kunnen bedienen, we lopen immers al achter. Voor bedrijvigheid in de gemeente is het ook goed als het aantal (juiste) woningen stijgt. POM heeft een goed beeld van de vraag, betrek die vroegtijdig bij kansrijke locaties.</p> <p>Ook investeren in kleine kernen met aandacht voor infrastructuur en mobiliteit. Ook hier speelt m.n. vergrijzing.</p> <p>-Zo min mogelijk nieuwbouw toevoegen in het buitengebied, zoek het eerst in/tegen de kernen.</p> <p>Bouwen voor zowel inwoners als van buiten de gemeente.</p>
--	--

Gesprekstopic 2	Wat betekent dit voor het thema wonen & welzijn?
Conclusie(s)	<p><u>Tafel 1:</u></p> <p>-Per kern/wijk een visie ontwikkelen wat nodig is aan woningvoorraad: 'kernvisie'. Vanuit POM wordt aangegeven dat mensen die in Veghel komen werken, niet willen/kunnen wonen in Meierijstad vanwege niet passende woonruimte.</p> <p>Het betreft vaak hoger opgeleide jongeren, die zoeken naar studio, kleine woning met max 1 slaapkamer of hooguit 2, hoogbouw met balkon.</p> <p>-Maak hier specifiek plannen voor, zodat je ze al vroeg binnenhaalt. Ook is het duurzamer, economisch aantrekkelijk en vanuit sociale verbinding van toegevoegde waarde om de arbeidskrachten binnen de gemeente te huisvesten waar ze werken.</p> <p>-Investeer daarnaast in doorstroom, door voor ouderen kleiner te bouwen.</p> <p>-Vanuit de kleine kernen is groei nodig om de voorzieningen op peil te houden. Hiermee worden de basisvoorzieningen bedoeld. Voorzieningen zoals bijv. een bioscoop, zwembad e.d. zijn prima te delen.</p> <p><u>Tafel 2:</u></p> <p>-Ga voor betaalbare woningen. De 'goedkope' koopwoningen zijn momenteel niet goedkoop meer en niet meer te betalen voor bepaalde doelgroepen.</p> <p>-Investeer in alle prijscategorieën maar ook in de juiste woonproducten om doorstroom te bevorderen.</p> <p>-Creëer woningruimte voor ouderen, jongeren en starters. Kijk hoe je met bouw sociale samenhang kan stimuleren (b.v hofjes voor ouderen ect).</p> <p>-Doorstroming bevorderen door ouderen vroegtijdig te voorzien van goede informatie (bijv. door een woonmarkt). Als je de ouderen de mogelijkheden schetst die er zijn maakt bekend mogelijk ook bemind. Probeer hier beweging te krijgen voor doorstroom. Investeer in verdere samenwerking met woningbouwcorporaties hierbij.</p> <p>-Bouw voor alleenstaanden, gemengd, jong, middel, oud (Grijs/Groen)</p>

Gesprekstopic 3	Welke maatschappelijke randvoorwaarden zijn nodig?
Conclusie(s)	<p><u>Tafel 1:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Meerijstad is redelijk goed voorzien, Dit vooral in stand houden. Probleem daarbij is het gebruik van wat er is (hoe krijg je mensen daar) en vrijwilligers om het draaiende te houden. -Werk aan bekendheid om nog intensiever gebruik te maken van de bestaande voorzieningen. -Zorg dat het voorzieningenniveau over totale gemeente goed is. Maak gebruik van elkaars voorzieningen in dorpen en wijken. Niet dat in elk dorp alles voorhanden moet zijn. -Communicatie is veelal gericht op vitaliteit (Sjors sportief bijv.) Op geestelijk vlak mag meer aandacht komen. Het gaat dan om thema's als verborgen armoede en eenzaamheid en stress, zowel onder jongeren als ouderen. Misschien ook in samenhang met onderwijs. -Gemeente kan (nog meer) sturend zijn door heldere randvoorwaarden aan gewenste ontwikkelrichtingen zoals bijv. het meer omzien naar elkaar. Maximaal investeren in mensen die voor elkaar willen zorgen. Ook buiten familiale band. Ondersteun, stimuleer en faciliteer deze maximaal ruimhartig. (beloon goed gedrag) <p><u>Tafel 2:</u></p> <p>Creëer gezamenlijkheid voor ouderen door leefgroepen of woongroepen te maken.</p> <p>Richt openbare ruimtes zodanig is dat men hier kan ontmoeten, wandelen, sporten, kletsen, toegankelijk voor verschillende doelgroepen.</p>

Gesprekstopic 4	Wonen & welzijn (tafel 3)
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Passende/passend maken woonvoorraad → doorstroom -Sociale huurwoningen buitengebied -Meerijstad = 13 kernen met 1 stad -Mensen willen in wijk blijven wonen -Vasthouden van scholen/scholing -(meer) gemeenschapszin → oud/jong -Creatieve/innovatieve oplossingen -Butterfly effect → verbinding WWZ -Versoepeling vergunningsbeleid bijvoorbeeld mantelzorg -Eerst de doelgroepen dan de bouw -Migratie! Maar, integratie daarbij. -Bouwen voor senioren, minder M2 en kapitaal krachtiger. -Collectief wonen nodig -Meerijstad = voorzichtig met regels -'Kneuterig' → niet over plannen praten -Inwonersloket → ideeën ophalen en meedenken en uitvoeren -Flex -Burgers met lef! -Visie = geen stenen maar gedachten, hoe krijgen we beweging op gang? Gemeenschapskracht behouden! Daar systeemverandering te weegbrengen. -Kleine kernen hebben sociale voorzieningen goed georganiseerd -Infrastructuur

Gesprekstopic 5	Wonen & welzijn (tafel 4)
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Senioren en bereikbaarheid en contact is moeilijk -Woningbouw -Ontmoeten, ontmoeten, ontmoeten → Mensen kennis -Mix van mensen en woonvormen en voor iedereen → kleinschaligheid -Onderwijs is nodig voor jeugd -Welke gemeente wil je zijn? Kiezen wie je hier wil laten wonen, n.a.v. de industrie/bedrijven. -Van der Lande: gelukkige werknemers -Dialoog mét doelgroepen → wijkgericht werken! -Minset met elkaar -Kunst & cultuur nodig voor gezonde omgeving (Fabriek Magnifiek) -Wijs gebieden aan waar dingen kunnen! Durf at te wijken al is het tijdelijk.

Thema H. Ontmoeten & (be)leven

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens de twee tafelgesprekken met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op de groepsbiljetten t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Meer mogelijkheden kunst & cultuur, recreatie & toerisme, Meierijstad festivalstad. Meer evenementen (in het buitengebied), activiteiten
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Belasting op het buitengebied -Goed moeten nadenken welke gebieden -Mag meer, maar hoeft niet direct enorm. Wandelevenement, escaperoom -Mag ook klein zijn, wat past -Aandacht jeugd -Wat is de behoefte over 2x 7 jaar (jongeren naar Meierijstad) -Realiseren voor elke inwoner -Kansen geven om te organiseren -Verbindend zijn -Gemeente moet duidelijke visie hebben -Activiteiten kleine kernen opliften, meer aanbod -Ondersteunend bij organisatie

Gesprekstopic 2	Meierijstad: expertise centrum voor uniek sporten
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Wat is er al? Hoe uniek is het idee? -Definiëren -Waarom niet bestaande verenigingen? -Risico: veel vrijwilligers nodig -Kennis -Hoe is dit inclusief? Kans sportverenigingen kennis maken. -Gemeenschapszin → verbinding maken met andere verenigingen.

Gesprekstopic 3	Kunst en cultuur voor iedereen (toegankelijk)
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Geen rem -In aanraking brengen met iets anders -Verbinden met maatschappelijke uitdaging bijvoorbeeld jongerencentrum -Leren buiten kaders denken -Kan niet negatief zijn -Veel facetten, deur open, maar hoe doelgroep betrekken? Mensen weten wat er is. -Meer verbinding met elkaar, mag klein, dicht bij de mensen

Gesprekstopic 4	Eenzaamheid / individualisme
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -In hoeverre mensen betrekken bij (uit huis halen). Elkaar meer zien. -Onbekendheid -Elkaar uitnodigen -Werk laagdrempeliger / klein -Aanmoedigen -Verbinding zoeken / verbinden -Sport in de wijk (bijvoorbeeld Bunders) -Diversiteit in aanbod

Gesprekstopic 5	2035 → alle cultuuronderwijs gratis toegankelijk
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Maakt niet uit waar wiege staat -Andere culturen → opdracht ook ruimte geven -Ontvankelijk worden voor kunst -Op verschillende plekken -is al veel → toegankelijk maken -Faciliteren is ook stimuleren. Kwaliteit is belangrijk. -Werelden verbinden (te veel op eigen terrein).

Thema I. Zorg & ondersteuning

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens twee tafelgesprekken met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op de groepsbiljetten t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Zorgzame, vitale, inclusieve gemeenschappen
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Oplossing in zorgzame buurten/wijken → investeren in zelfredzaamheid -Wijk betrekken bij oplossing

Gesprekstopic 2	Voor elkaar zorgen
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Woon/zorg projecten: bijvoorbeeld flexwoningen bij Laverhof -M² woningen mogelijk maken -Ontmoetingen / plekken faciliteren -Meer samenleven jong-oud, meer mixen -Elkaar bevragen: welke hulp heb je nodig en zorg geven die echt nodig is. Geen pleisters plakken maar de achterliggende problemen aanpakken. Bijvoorbeeld begin met schuldenprobleem ouders en niet jeugdzorg. Eerst rust in gezin. -Individualistischere samenleving en tegelijkertijd gebeurt er veel → veel mantelzorgers.

Gesprekstopic 3	Andere 'mindset' inwoners en professionals
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Op jonge leeftijd bewust van rol. Dat je naar elkaar omkijkt, geven van mantelzorg (voorzorgcirkels) -Volwassenen: op tijd voorbereid op toekomst -Vraag/zorgverlegenheid -Vrijwillige inzet stimuleren: op andere manier vrijwilligerswerk invullen die past bij tijd/levens inwoners -We zijn 'verwend' en solistisch ingesteld
Gesprekstopic 4	'Ontschotten' en minder regels
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Organisatieregels /wetten staan in de weg -Vanuit leefwereld de inwoners ondersteunen -Wetten zijn hordes: bijvoorbeeld om onderwijs en kinderopvang te integreren -Niet met 7 verschillende aanbieders de wijken inrijden → efficiënte zorg inzetten -Meer werken buiten de paden om. -Bijvoorbeeld dat kinderen in achtertuin mogen blijven wonen. Faciliteren.
Gesprekstopic 5	Samenwerken en lef
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Buiten de muren samenwerken. Bijvoorbeeld ziekenhuis en welzijn -Gezamenlijke opgaven, niet elkaar zien als concurrent. 1 partij moet de regie pakken -Met elkaar rond de tafel met een andere 'mindset' -Opgave groter dan zorg -Ook werkgevers betrekken -Stap naar goede ideeën/praktijkvoorbeelden hier uitproberen → beweging om verandering tot stand te brengen (bijv. pilots) -Jongeren betrekken om mee te denken over vraagstukken
Gesprekstopic 6	Preventie
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Aanjagen oplossingen die bijdragen aan langer gezond blijven. Een voorbeeld dat gezond is, is walking-sports. -Inwoners ruimte geven om initiatieven te starten → drijvende krachten nodig die initiatief nemen.
Gesprekstopic 7	Passende zorg, betaalbaarheid
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Meer deelmobiliteit voor gesubsidieerde voorzieningen -Normaliseren: gewoon lastig pubergedrag hoeft geen jeugdzorg op gezet worden. -Durven anders te denken: bijvoorbeeld doorstroom senioren in grotere woningen bevorderen, dat ze dezelfde huur hebben en niet duurder.
Gesprekstopic 8	Informatie / toegankelijkheid
Conclusie(s)	<ul style="list-style-type: none"> -Hoe krijg je info rondom zorg/aanbod bij inwoners? → begrijpelijke taal.

Thema J. Meedoen, inclusie & actief burgerschap

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens de drie tafelgesprekken met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op de groepsbiljetten t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Waarom heb je voor dit thema gekozen? Wat heeft je getriggerd?
Conclusie(s)	<p><u>Tafel 1:</u> <i>Meedoen/inclusie:</i> Talenten inwoners gebruiken - open deuren creëren - wat kan iemand wél – onderwijs gelijke kansen - iedereen kan echt meedoen (één goed geoliede organisatie voor zorg en ondersteuning van 0-100 jaar) – herkennen van talenten en kwaliteiten -</p> <p><i>Actief burgerschap:</i> maatschappelijk betrokkenheid - combinatie van meedoen en besluitvorming van inwoners - betrokken voelen bij de samenleving en mensen betrekken - sociocratie in onderwijs en samenleving – ontmoeten is de rode draad (daarmee stimuleer je betrokkenheid) – burgerberaad – actief en betrokken bij leefomgeving – gelijkwaardigheid i.p.v. democratie</p> <p><u>Tafel 2:</u> hoge opkomst werd genoemd in deze groep. Toont betrokkenheid aan. Ophaalronde ‘waar ging je op aan’?: - jonge mensen in beweging zetten. Dat de jeugd weet wat ze met die toekomst kunnen doen. Mensen hebben het vroeger anders geleerd. Elk initiatief waar ontmoeten belangrijke rol speelt stimuleren. Jongeren aanmoedigen iets te doen voor hun omgeving /dorp. Vrijwilligerswerk jongere vraagt vaak: wat krijg ik ervoor. – Neem de jeugd mee want dat zijn de volwassenen in 2035! Samenleving creëren waarin iedereen kan deelnemen en mee kan doen. – dat IEDEREEN kan meedoen, hoe ga ik jongeren benaderen ook. – Genieten van gelijke kansen, vanuit een positief gevoel kijken dat er ook gelijke kansen kunnen zijn, vanuit luchtigheid. Vaker gebruiken het woord genieten. Dingen worden vaak te moeilijk gemaakt. Meemaken is ook een mooi woord. Meemaken en meedoen. – communicatie: je zichtbaar maken, dat mensen weten waar je zit wat je doet en waar je vandaan komt. Dat geldt voor elke organisatie. Doen wat je zegt en zeggen wat je doet is voor iedereen van toepassing. Respectvolle samenleving. Veel verschillende mensen en referentiekaders dat het heel lastig is om te communiceren op 1 lijn. Een weg vinden om in die communicatie heel helder zijn en op het niveau van iedereen. Socialisatie, je sociaal gedragen in relatie tot respectvolle samenleving.</p> <p><u>Tafel 3:</u> Voor toekomst is veerkrachtigere samenleving nodig, we moeten meer omzien naar elkaar. Voorwaarden hiervoor zijn actief burgerschap, meedoen en inclusie. Actief burgerschap, meedoen en inclusie zijn ook erg belangrijk in het onderwijs. Meedoen is nog niet vanzelfsprekend. Er wordt veel georganiseerd maar nog niet iedereen wordt bereikt. Het is ook moeilijk om voldoende vrijwilligers/jongeren te krijgen om activiteiten te organiseren. We zullen samen de uitdaging aan moeten gaan. Verder dat iedereen de kans krijgt om mee te doen via werk, onderwijs of dagbesteding is belangrijk.</p>

Gesprekstopic 2	Hoe ziet meedoen eruit in 2035?:
Conclusie(s)	<p><u>Tafel 1:</u></p> <p>1. Een goed geoliede machine voor zorg en ondersteuning (welzijn, zorg, bijstand, participatie). Eén plek waar burgers(0-100 jaar) terecht kunnen in elke kern/wijk – combinatie van professionele begeleiding en vrijwilligerswerk – open ruimte waar iedereen komt en binnen kan lopen. Kinderen en jongeren betrekken bij wat er komt op die ontmoetingsplekken – Je zou het onderwijs er ook in kunnen integreren. Zorgen dat ouderen en jongeren daarin gemixt worden. 1 centrale organisatie / ontmoetingsplek, laagdrempelig in de buurt. Iemand die weet waar hij/zij terecht kan en doorverwezen kan worden naar de juiste plek (terug naar wijkverpleging?) Dorpsraad Eerde kent iemand die precies dit voorbeeld geeft. Het is er al wel maar nog niet standaard. Een FYSIEKE PLEK. Laagdrempelig, zonder agenda ook op de koffie binnen kunnen. Divers aanbod hebben om diverse groep te kunnen bereiken.</p> <p>2. Dat elk kind de ruimte en de plek krijgt die het verdient (onderwijs, arbeid, verenigingen, cultuur) in eigen gemeente Meierijstad. Doorstromen naar regulier onderwijs, thuis en nabij mogelijk. Ontschot, voldoende fysieke ruimte en ondersteuning voor gezinnen. Niet langs verschillende loketjes voor ondersteuning!!</p> <p>3. In 2035 wappert het regenboogsymbool op gemeentehuis Meierijstad. Uitdragen: de richting die je kiest moet je ook uitdragen. Hier trots op zijn.</p> <p><u>Tafel 2:</u></p> <p>Niet veel veranderen, we zitten op de goede weg en dat behouden, gemoedelijke manier van met elkaar omgaan en zin in een feestje. GENIETEN blijf vieren. Kleine kernen behouden- voorzieningenniveau speelt daar een rol in. Dat is iets wat we koesteren. Vertrouwd, veilig. Hoe grotere schaal hoe moeilijker dat het communiceren wordt. De namen van de kernen behouden op de identiteit. Kleinschaligheid – makkelijker communiceren met kleinere verenigingen die dan een kleiner gebied hebben. En samen vul je dan heel Meierijstad. <u>Je weet bij wie je moet zijn, je kent elkaar.</u> Wanneer voorzieningen ontbreken het geluk en kunnen mensen niet volledig meedoen. Gemeente kan zorgen dat uitbaten bedrijf mogelijk wordt. MENSELIJKE MAAT, mensenwerk. Open deur gevoel. Toegankelijk, benaderbaar. Altijd een reactie op wat voor manier dan ook. Menselijke kant in beeld houden. Ook actief uitnodigend zijn. Niet iedereen hoeft actief deel te nemen in participatietrajecten; sommigen laten het ook graag ‘aan anderen over’. Ook oog voor de mensen die niet hier verschijnen. Ook respecteren als mensen niet mee willen doen. Naar andere vormen zoeken hoe je die mensen die niet normaal meedoen kunt horen! Maar pas op: “Inspraak zonder inzicht wordt uitspraak zonder uitzicht”</p>

Gesprekstopic 3	Hoe ziet actief burgerschap eruit in 2035?
Conclusie(s)	<p><u>Tafel 1:</u></p> <p>1. Dat je iedereen aanspreekt op zijn kracht, talenten en kwaliteiten.</p> <p>2. We moeten actief burgerschap niet meer uit hoeven te leggen in 2035, maar moet onderdeel zijn van de lessen op school. Een verbinding daarbij met de gemeente? De burgemeester die bijvoorbeeld ook regelmatig les komt geven. Je moet jezelf als jongere / mens kunnen ‘neerzetten’ zonder afgebrand te worden door anderen. Probleem is curriculum onderwijs. Activiteit bij</p>

	<p>leerlingen neerleggen. Ook schoolsysteem onder de loep. In hun eigen leven vertonen ze heel actief burgerschap! Dat hoef je ze niet te leren maar stimuleren en faciliteren.</p> <p>3.Vaak zijn dingen al gelopen race. Je hebt ergens inspraak als burger, maar lastig om dit proces goed uit te leggen aan inwoners. Leg besluitvorming meer bij burgers en tegelijkertijd roept dit de vraag op of dit wel op alle onderwerpen kan.</p> <p>4.Ik zou het platform willen zien waarop ik de burgers zou kunnen benaderen, en ze zou kunnen koppelen.. Geen besluiten meer op verkeerde feiten -> platform waarop ik dingen kan delen met mijn omgeving.</p> <p><u>Tafel 2:</u></p> <p>Je hebt mensen die de gemeenten sturen en die in de gemeente uitvoeren. Mentaliteit als dorpskernen elkaar kennen en makkelijk discussies voeren met elkaar is gebleven. Daar hebben we elkaar in gevonden en dat moet blijven. Blij met een groter orgaan als Meierijstad zodat de kleine organismen kunnen blijven bestaan. Ook de verbinding is gebleven. Deze open dialoog in de richting van inwoners en bestuurders willen we behouden. Betrokken en benaderbare overheid. Behouden hoe we ideeën van inwoners van zowel jong als oud ophalen uit de samenleving. Werk daaraan met bv scholen organisaties etc. Jeugdcarnaval. Is ook een vorm van cultuur. De cultuur wordt in stand gehouden. Speeltuintjes – ook kinderen elkaar laten ontmoeten! De groepen die niet geparticipeerd hebben: zijn de gaps ook zichtbaar? Is niet op kernniveau te herleiden. We hebben toevallige ontmoetingen gecreëerd. Communicatie in 2035: jip en janneke taal. Bij de gemeente is er wellicht een afdeling nodig: laat alle communicatieuitingen maar bij mij binnenkomen en dan ga ik schiften wat de deur uit kan en wat niet.</p>
--	--

Gesprekstopic 4	Blijf investeren in de wijken (tafel 3)
Conclusie(s)	<p>Omarm en stimuleer diversiteit in de wijken. Dus maak gemixte wijken: jong en oud, nieuw- en oudkomers, arbeidsmigranten. We moeten af van de houding “not in my back yard”. Zorg dat in de wijken inloopvoorzieningen zijn waarbij je alle inwoners van een wijk betreft, ook de mensen die we nu niet zien of horen. Zorg dat mensen in de wijk elkaar kennen, daarna kun je ze actief benaderen om zich voor een kort traject in te zetten als actieve burger (vrijwilliger).</p> <p>Verbindt het onderwijs in de wijk als vaste partner bij projecten, wijk overleggen en inloopvoorzieningen. Zo haal je de leerlingen uit de klas, leren ze in de praktijk al omzien naar elkaar en over het belang van inclusie en actief burgerschap. Bijv. maatjesprojecten of koken door leerlingen voor ouderen bij de woonservicepunten in de wijk die hier nu onvoldoende vrijwilligers voor hebben. Het samen doen van activiteiten tussen jong en oud moet structureler plaatsvinden, niet persé vaker of meer.</p>

Gesprekstopic 5	De wereld wordt steeds complexer (tafel 3)
Conclusie(s)	<p>Zorg dat mensen niet steeds door verwezen worden van loket naar loket. In de toekomst moeten we ontschotten en zorgen dat er 1 loket is. Hierbij is het ook belangrijk dat er aandacht is voor anderstaligen, laaggeletterden en de digitale kloof. Voor deze mensen is het nog moeilijker om mee te doen.</p>

	De complexiteit vraagt om sturing, d.w.z. de gemeente neemt het voortouw samen met professionele organisaties. Iedereen moet de urgentie voelen: gemeente, organisaties, basis en middelbaar onderwijs en bedrijfsleven. Alle organisaties moeten elkaar beter leren kennen. Zorg- en welzijnspartijen moeten meer samen werken. Voorbeelden: project sleutelpersonen of de dag van de dialoog. Dag van dialoog moet weer terugkomen.
--	---

Gesprekstopic 6	Jongeren (tafel 3)
Conclusie(s)	Naar de toekomst toe zijn er zorgen over de jongeren. Zij hebben het zwaar. Jongeren maken zich veel zorgen over de toekomst, gelet op de klimaatproblemen, oorlogen die via sociale media veel meer binnen komen, vergrijzing en dan hebben de jongeren de zware taak om voor de ouderen te zorgen, enz. De jeugd moet via het onderwijs basisvaardigheden en burgerschap (= het belang leren van inclusie en er voor een ander zijn) meekrijgen. Het liefst ook in de praktijk. (zie ook gesprekstopic 1) We moeten de jongeren al vroeg in aanraking laten komen met actief burgerschap en de diverse professionals zullen de jongeren ook moeten stimuleren om actief te zijn, want zij zijn de vrijwilligers van de toekomst.

Thema K. Samenwerking in het sociaal domein

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens de twee tafelgesprekken met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op de groepsbiljetten t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Betrokkenheid en ondersteuning van inwoners in relatie tot gemeenschapsvoorzieningen. Dilemma's zijn het betrekken van inwoners, met name jongeren alsook ondernemers, middenstanders. Hoe krijg je de samenleving mee in deze beweging? Benut de kracht van de kern of wijk. Hoe faciliteer je stichtingen, beheerder van deze voorzieningen? Zorg daarbij voor een balans tussen dragers van zorg en vragers van zorg.
Conclusie(s)	Structuur en visie op gemeenschapshuizen, ontmoetingscentra of voorzieningen. Gemeente moet hierin vooral haar rol pakken door te faciliteren en de kracht van de samenleving te benutten. Dat is maatwerk, op de ene plaats vraagt dat meer ondersteuning dan op een andere.

Gesprekstopic 2	Het is van belang dat de vele verschillende lokale partijen nog beter van elkaar weten wat zij doen, wat ze voor elkaar en voor de inwoners kunnen betekenen. Het aanbod en ook de organisaties zijn zeer divers. Deze samenwerking is tijdrovend, maar levert ook iets op. Door elkaar beter te kennen kan je sneller en gemakkelijker met elkaar schakelen.
Conclusie(s)	We zetten in op samenwerking ten behoeve van betere dienstverlening aan onze inwoner. We werken vanuit een gemeenschappelijk doel. We realiseren ons door intensievere samenwerking dat we elkaar kunnen helpen en geen concurrentie van elkaar zijn.

Gesprekstopic 3	<p>Er gaat nu veel aandacht naar Veghel. Leefgoed is een mooi voorbeeld van een goede samenwerking op uitvoerend niveau. De samenwerking op vier thema's kan worden onderschreven. Wonen en welzijn, ontmoeten en beleven, zorg en ondersteuning, werken en leren.</p> <p>Er moet wel aandacht zijn voor Sint-Oedenrode en Schijndel. Deze twee kernen verdienen meer aandacht. Daarin is het van belang aan te sluiten bij de lokale realiteit. De lokale partijen die actief zijn en de bestaande structuren, zoals de aanwezige woonservicezones in Schijndel. De besturen van deze zones vragen om hulp en ondersteuning van het gemeente en partners.</p>
Conclusie(s)	<p>De vier thema's van leefgoed zijn passend als gemene deler in de uitvoering. Iedere kern of wijk kent zijn eigen lokale karakter en structuren.</p> <p>Heb aandacht voor de kernen en wijken buiten Veghel. Met name Sint-Oedenrode en Schijndel vragen om ondersteuning.</p>

Gesprekstopic 4	<p>We moeten ontschot werken. Samenwerking vanuit één gemeenschappelijk doel. De samenwerking tussen partijen moet worden gefaciliteerd. Van bestuur tot inwoner. De organisaties moeten het belang onderschrijven en we moeten het vertalen tot aan het niveau van de inwoner.</p>
Conclusie(s)	<p>Samenwerking is noodzakelijk. Dit moet door alle lagen van samenleving worden (uit)gedragen. De professionele zorgorganisaties kunnen het niet langer alleen. Er wordt steeds vaker een beroep gedaan op de samenleving en dat vraagt ook iets van ondersteuning van de samenleving. Welzijn in de wijk en ondersteuning van mantelzorgers.</p>

Gesprekstopic 5	<p>Niet alle partijen zijn betrokken in de samenwerking. Niet omdat ze het niet willen, maar omdat we vanuit het eigen beeld een samenwerking opzetten. De samenwerking zou breder moeten worden opgezet. Denk daarbij buiten gebaande paden en aan partijen als de bibliotheek, het onderwijs en kinderopvang. Zij zijn niet standaard een onderdeel van de samenwerking, maar er liggen mogelijk nog wel kansen in het kader van preventie.</p>
Conclusie(s)	<p>Een brede samenwerking kan bijdragen aan oplossingen voor vraagstukken in het sociaal domein.</p>

Gesprekstopic 6	<p>De zorg kan niet langer geleverd worden. Er wordt steeds vaker een beroep gedaan op inwoners of op het netwerk van de zorgbehoevende. Er ligt ook een rol voor de professionele organisaties om het zelfstandiger worden te stimuleren. We moeten gaan normaliseren in de zorg. Niet alles is een probleem waar zorg een oplossing biedt en soms kan de inwoner het ook zelf oplossen, met een beetje hulp of lichtere vorm van ondersteuning.</p>
Conclusie(s)	<p>Faciliteren van een mate van zelfstandigheid of het oplossen in het eigen netwerk</p> <p>Normaliseren van de zorg.</p> <p>Inzetten op preventie om te voorkomen dat specialistische zorg nodig is.</p>

Thema L. Veiligheid

De belangrijkste gespreksonderwerpen tijdens één tafelgesprek met bijbehorende conclusies zoals weergegeven op het groepsbiljet t.a.v. dit thema:

Gesprekstopic 1	Meerijstad scoort nu een 7.8 op veiligheid. Hoe is dat in 2035?
Conclusie(s)	De score gaat omlaag, het veiligheidsgevoel neemt af. ER is minder politie, BOA's, buurwacht. Gelaagdheid in bevoegdheden.
Gesprekstopic 2	De tegenstellingen in de samenleving nemen toe. Door toename van nieuwkomers, ontheemden, arbeidsmigranten.
Conclusie(s)	In een veilig Meerijstad heeft iedereen een taak en verantwoordelijkheid. Gedeelde normen en waarden vertalen naar een kader voor Meerijstad. Iedereen draagt steentje bij aan de samenleving: wederkerigheid. Belangstelling voor elkaar, verdiepen in de ander, elkaar zien. Gastvrij Meerijstad voor deze groep. Key-words: verdraagzaamheid, verbinding, respect.
Gesprekstopic 3	Hoe gaat onze jeugd straks om met maatschappelijke ontwikkelingen en problematiek? Is men straks nog verdraagzaam, kijkt men om naar elkaar? Of draagt straks iedereen een wapen (worden we als Amerika)?
Conclusie(s)	Men vreest voor verharding en minder verdraagzaamheid. Jeugd opvoeden. Normen en waarden meegeven. Terug naar kleine communities.
Gesprekstopic 4	Meerijstad heeft in 2035 een goed toegeruste brandweer, klaar voor haar taak.
Conclusie(s)	De brandweer maakt gebruik van technische innovaties. Richt zich op preventie. Zorg voor: tekort aan vrijwilligers en voldoende bluswater. Verwachting is dat er voldoende mensen zullen zijn met passie voor het brandweer vak.
Gesprekstopic 5	In 2035 is ondermijning nog steeds een thema. Er zijn steeds nieuwe thema's (bijvoorbeeld soorten drugs).
Conclusie(s)	Omkijken naar elkaar, alert zijn, niet wegstijven.

Deel B

**Thematische
verslaglegging
individuele
biljetten**

Thema A. Duurzaamheid, klimaat & natuur

28 ingevulde individuele biljetten

Energietransitie

- Op korte termijn aan de slag, opdat Meierijstad in 2040 energieneutraal kan zijn.
- Op wijkniveau invoeren: een batterij in de wijk en niet per woning.
- Alle sportvelden in de gemeente inzetten ten behoeve van de energietransitie.
- Zorg dat de basis op orde is (nb. het elektriciteitsnetwerk).
- Als gemeente zelf 100% duurzaam energie opwekken en zelf deze energie leveren aan burgers en bedrijven.
- Meer zonnepanelen op daken.
- Geef ruimte aan ondernemers om bijv. accu's te plaatsen (vergunning technisch).
- De gemeente moet meer het voortouw pakken op gebied van de energietransitie (bijv. ten aanzien van mogelijkheden voor energie opslag en transport).
- Haal barrières weg om bedrijven en burgers te stimuleren (bijv. zonnepanelen op parkeerplaatsen bij bedrijven).
- Faciliteren en subsidiëren van energiebesparende maatregelen.
- Voorlichting.
- Erkennen dat energierendement op huidige investering niet kan werken. De huidige aanpak energietransitie is een papieren werkelijkheid.

Duurzaamheid

- Betaalbare mogelijkheden voor verduurzaming moeten zo snel mogelijk voor iedereen beschikbaar zijn.

Biodiversiteit

- Verhogen van de biodiversiteit. Betrek inwoners en de agrarische sector, welke kunnen zorgen voor veel onderhoudswerk.
- Verhogen van de biodiversiteit in de wijk. Koppelen aan alle nieuwe plannen.
- Bio-norm in plaats van parkeernorm.
- Verhoog kennis binnen de gemeente met betrekking tot biodiversiteit.
- Aanplanten = meer biodiversiteit = betere voedselproductie.
- Biodiversiteit <-> glyfosaat? Geen verbod glyfosaat op verpachte gronden van gemeente.
- Actieve aanpak tegen Aziatische hoornaar.
- Neem als gemeente/semi overheden verantwoordelijkheid betreft maaien etc.

Waterbeheer

- Gezamenlijke sturing + vasthouden van water waar het valt (niet afvoeren). Waterbuffering is noodzakelijk.
- Hemelwater minimaal 1x hergebruiken.

Groen:

- Ben zuinig op de groene ruimte, denk aan de CO² opname.
- Zorg voor het vergroenen van de wijk/stedelijke gebieden. Wonen en groen kan een mix zijn. Nieuwe wijken groen aanleggen (vooraf in plaats van achteraf herstellen).
- Zorg voor een sterke structuur, groen tussen natuurgebieden (laagdrempelig, en flexibel).
- Visie op toekomstige sterke groen structuur binnen de bebouwde kom.
- Groen, tenzij...
- Nieuw groen = vrij groen.
- Massale aanplant van heggen op grenzen van het bouwland.
- Ga zéér zorgvuldig te werk bij bomenkap (kap niet, plant het equivalent van de gekapte boom terug).

Ruimtelijke ordening:

- Duidelijkheid in ruimtelijke ontwikkeling (milieu, natuur, woningbouw, industrie).

Klimaatadaptatie:

- Duidelijke visie rondom klimaatadaptatie nodig.
- Begin vroeg, de jeugd is de toekomst, zorg dat je ze mee krijgt.

Mobiliteit

- Geen gratis parkeerplekken meer.
- OV gratis maken.

Landbouw/agrarisch gebied

- Regionale voedselproductie. Combineren met meer productie groen in buiten gebied (dit zou vrij groen moeten zijn: mag weer weggehaald worden).
- Boeren belonen om groen.
- Gebruik agrarisch gebied zorgvuldig.
- Agrarische sector: met welke elementen/producten kan een bedrijventerrein of de woningbouw iets mee.
- Leefbaarheid landelijk gebied is een gezamenlijke aanpak.

Waterstof

- Afslag waterstof naar Meierijstad.

Circulariteit

- Circulariteit / kringloop gedachte. Voorbereiden op een samenleving die geen grondstoffen maakt en geen afval produceert. Dus geen olie/gas etc.
- De burgers anders leren denken. Minder consumeren: is iets echt nodig?

Industrie

- Industriële groei die bij de gemeente past, rekening houdend met klimaat en natuur.

Schone lucht, milieu

- Schone lucht, milieu.

Overheid

- Integraal beleid, ga voor de lange termijn. Blijf weg van postzegel politiek.
- Neem de burger mee.
- Verschaf voldoende informatie (bijv. betreffende duurzaamheid).
- Geef als gemeente zelf ook het goede voorbeeld.
- Begin met projecten.
- Stop met het continue oneens zijn. Durf beslissingen te nemen, keuzes te maken.
- Haal barrières weg.
- Niet alles alleen volgens precieze regeltjes toetsen, een goed plan moet kansen krijgen.
- Zorg dat er wat gebeurt (dat plannen niet blijven hangen in politieke/wetgeving molen).
- Maar ook: geen sprake van vrijheid, blijheid. Mondiale uitdaging. Soms zijn regels van bovenaf noodzakelijk.
- Meer lef, durven en doen! Actie ondernemen.
- Op basis van vertrouwen (met mensen die er verstand van hebben).
- Samen doen, samen de ruimte op zoeken, gemeente en inwoners.
- Innovatie en slagkracht benutten van de gemeenschap / het ondernemerschap.
- Opletten met te veel participatie.
- Volgen van landelijk beleid na besluit, en niet eerder.
- Urgentie benadrukken.
- Vraagstukken meer benaderen vanuit 'crisis' (maakt versoepelen wetgeving eenvoudiger)
- Efficiënter werken.

Thema B. Krachtige economie

6 ingevulde individuele bijjetten

Bedrijventerreinen

- Uitbreiding van bedrijventerrein. Nieuw bedrijventerrein. Want bedrijvigheid is de motor voor alles.
- Duidelijke criteria voor de uitbreiding van bedrijventerreinen.
- Gemengde invulling van uitbreiding industrieterrein om de groei van bestaande bedrijven te faciliteren.
- Groen bedrijventerrein.
- Duurzame en energie-neutrale bedrijventerreinen.

Ondernemerschap

- Groei voor lokaal ondernemerschap.

Economie

- Duurzame economie.

Bereikbaarheid

- Zorg voor goede bereikbaarheid van bedrijventerreinen.

Overheid

- Bedrijven goed faciliteren door de gemeente.
- Maak keuzes.

Jeugd

- Zorg dat de jeugd terug komt naar Meierijstad.

Zorg

- Zorgvoorzieningen zijn ook economie.

Thema C. Werken & Leren

7 ingevulde individuele bijjetten

Werk

- Creatief denken over werk.

Leven lang leren & ontwikkelen

- Leven lang ontwikkelen.
- Leren gericht op vaardigheden en wendbaarheid.
- Organiseren van leren buiten de muren van het onderwijs.
- Organiseer en investeer in onderwijshubs.
- Omscholing, ruimte voor leren vorm geven.

Samen leven

- Solidariteit.
- Inclusie.

Woon & leefklimaat

- Heb aandacht voor basisvoorzieningen. Randvoorwaarden creëren zoals wonen, cultuur, OV.
- Denk aan wat studenten/leerlingen nodig hebben om hier te studeren en te vestigen.
- Leefbaarheid.
- Aantrekkelijk vestigingsklimaat: wonen.
- Zorg voor wonen bij/in de buurt van het werk.
- Bereikbaarheid en mobiliteit. OV. Betere afstemming OV van de kernen.
- Zorgen voor bereikbaarheid van het werk.
- Cultuur.

Overheid

- Gemeente is facilitator (van niet alleen fysieke onderwijs hubs).
- Faciliteren: alle betrokkenen 'betalen' mee.
- Nieuwsgierig zijn naar en ruimte geven aan initiatieven.

Triple Helix samenwerking

- Goede samenwerking bedrijfsleven, onderwijs en gemeente op alle niveaus en met gelijkwaardige inspanning (voorbeeld: voedselbos, 'Chocolat Factory', duurzaamheidshuis).
- Toegankelijkheid bedrijfsleven.

Thema D. Transitie landelijk gebied & agrarische sector

22 ingevulde individuele biljetten

Agrarisch ondernemerschap – transitie

- Samen met de ondernemer kijken wat er mogelijk is.
- Behoud de diversiteit aan bedrijven. Koester alle typen agrarische ondernemers (efficiënt, high-tech, natuurgericht etc.).
- Extensiveer mogelijkheid voor landbouwbedrijven.
- Houdt kansen voor ondernemen in het gehele buitengebied groot (geen onnodige beperkingen: vlekken i.p.v. lijnen).
- Lokale voedselproductie in stand houden.
- Benut de innovatie / slagkracht van de ondernemers in het buitengebied.
- Transitie van een bedrijf moet worden begeleid door interactie traject met omgeving.
- De transitie van de landbouw is cruciaal: stikstof, luchtkwaliteit (fijnstof) en waterkwaliteit moeten integraal centraal staan.
- Circulariteit. Kringloop denken bij de agrarische sector en burger.

Agrarische landbouwgrond

- Stop met landbouwgrond om te zetten naar industriegebied. Landbouwgrond niet laten krimpen. Grondgebruik moet mogelijk zijn voor bedrijven die door willen.
- Het extensiveren vraagt om meer grond voor de agrarische ondernemers.
- Overall moet 'alles' mogelijk zijn mits niet gewenst. En als iets niet wenselijk zou zijn ga vanuit gemeente in overleg wat wel mogelijk is.

Energie

- Energietransitie.
- Landbouw koppelen aan energietransitie stedelijk gebied en industrie.

Economie

- De ligging van Meierijstad is strategisch ten opzichte van de feed en food bedrijven.

Woon- en leefomgeving

- Ruimte creëren door in de bestaande kernen hoogbouw toe te passen.
- Wat zijn de wensen van de kernen. Wat heeft elke kern nodig?

Ruimtelijke ordening – gebiedsgerichte aanpak

- Duidelijkheid in alle typen ruimtegebruik: wonen, natuur, bedrijf, veehouderij, agrarische sector.
- Kwantificeren van de behoefte natuur / agro / industrie / woningbouw.
- Bepaal hoeveel inwoners (inclusief arbeidsmigranten en vluchtelingen) en bedrijven Meierijstad wil huisvesten.

- Maak een lijst voor benodigde en gewenste natuur, agrarisch, huisvesting, lokale voedselvoorziening, waterbuffer. Bepaal daarmee inbreiding versus uitbreiding.
- Bereken hoeveel voedsel lokaal geproduceerd kan worden.
- Uitwerken visie op landelijk gebied in relatie tot stedelijk gebied.
- Gebiedsgerichte aanpak.
- Kijk naar goede plannen en maak een keuze of een plan inpasbaar is in een gebied.

Groen

- Hoe is de visie op de groene schil rondom de kernen?
- Laat de agrarische ondernemer samen met natuur het gebied levendig inrichten.
- Natuur inclusief, wat is waar waard?
- Tiny-houses toestaan bij vergunning voor bospercelen als bijdrage woningbouw.
- Zie het landelijk gebied als het gehele buitengebied, inclusief natuur, natuurverbindingzones etc.
- Combineer land- en tuinbouw meer met natuur en recreatie.

Rol van de overheid – samenwerking met agrarische sector

- Doelen naar elkaar uitspreken (agrarische ondernemers – overheid).
- Duidelijke doelen per gebied.
- Flexibiliteit in regels/regelgeving mits het aan het doel voldoet.
- Ruimte voor innovatie, niet dat huidige regelgeving dat afremt.
- Bied kansen voor bedrijven die willen extensiveren.
- Zorg voor gemeentelijk beleid wat agrarische ondernemers ondersteunt bij extensivering.
- Overheid: aan de hand van een visie werken aan kaders.
- Gemeente heeft een faciliterende rol.
- Werken vanuit vertrouwen i.p.v. wantrouwen.
- Geef aan vanuit gemeente wat wel mogelijk is.
- Voorwaarden scheppen voor wat waar waard is.
- Zorg voor goede randvoorwaarden. Stel randvoorwaarden.
- Duidelijk zijn.
- Maatwerk. Meer maatwerk in beleid en regelgeving.
- Denk groot
- Durf keuzes te maken, beslissingen te nemen.
- Circulaire gedachten in beleid.
- Meer flexibiliteit in vergunningen.

Thema E. Mobiliteit

8 ingevulde individuele bijjetten

Infrastructuur

- Niet meer ontwikkelen, maar beter benutten van de bestaande wegen > balanceren.
- Piekbelasting uitsmeren over de dag.
- Fietspaden en voorzieningen: goed en veilig.
- Robuuste infrastructuur.
- Betere uitvalswegen naar snelwegen.
- Ontsluiting in de volle breedte van de gemeente aanpakken.
- Bij bebouwing/nieuw bouw ook direct infrastructuur aanleggen.
- Woningbouw/uitbreiding bedrijven niet op een lager niveau, wel de infrastructuur aanpassen.

Openbaar vervoer

- Goedkoper openbaar vervoer (= minder auto's).
- Verbetering openbaar vervoer.
- Bereikbaarheid openbaar vervoer.
- Bedrijven verleiden tot collectief vervoer.
- Bij grote verkeersstromen meer inzetten op direct OV.
- Snelbus van Veghel naar Den Bosch langs Zuid Willemsvaart.
- Kritisch zijn op animo gedeelde mobiliteit / flex. in het landelijk gebied.

Auto

- Auto uit het centrum.

Voetgangers / fiets

- Leefbaarheid en rust in het centrum, vooral richten op voetgangers en fietsers.

Woon- en leefomgeving

- Uitbreiding (meer huizen) in de kleine centra, bouw supermarkten.
- Woningbouw in kleine kernen verhogen, om een betere spreiding in verkeersbewegingen te bewerkstelligen.

Duurzaamheid

- Duurzaamheid.
- Mobiliteitstransitie.

Veiligheid

- Veiligheid.

Overheid

- Wat is beïnvloedbaar / hebben we zelf in de hand?
- Keuzes maken.

Thema F. Verstedelijking & Leefbaarheid

9 ingevulde individuele bijjetten

Economie / bedrijven/ industrie

- Industrie / economische ontwikkeling inperken.
- Mobiliteit en bedrijven kunnen elkaar versterken in het technisch gebruik maken van capaciteit.

Woon- en leefomgeving

- Bouwen in de kleine kernen.
- Toename van woningen is belangrijk, maar ook de faciliteiten die erbij horen.
- Leefbaarheid in de kleine kernen. Leefbaarheid in combinatie met kleine dorpskern.
- Dorpskernen zijn belangrijk. Kleine dorpskernen behoren op nr. 1 te staan.
- Klimaat, groen en wonen combineren.

Landbouw

- Er moet veel landbouw bespaard blijven.

Wijze van ontwikkelen

- Dubbelgebruik ruimte. Scenario's samenvoegen: wonen / groen / bedrijvigheid.
- Slimme / creatieve oplossingen voor probleemstukken.
- Meer woningen: hoogbouw. Wonen in hoogte (zie Rotterdam en Helmond).
- Meer woningen: opslag agrarische bedrijfsgebouwen.
- Meer woningen: 'Ruimte voor Ruimte'.

Energie / duurzaamheid

- Energie en duurzaamheid meer aandacht geven.
- Groen/blauw klimaat.

Erfgoed

- Wonen: erfgoed zowel in leefomgeving als industrie verhoogt kwaliteit.

Thema G. Wonen & Welzijn

14 ingevulde individuele biljetten

Wonen

- Laat bos- en grondeigenaren tiny-houses bouwen.
- Betaalbaar en bereikbaar wonen faciliteren.
- Mix van woonvormen.
- Gemixte doelgroepen. Verbinding verschillende generaties. Ouderen en jongeren meer samen laten wonen.
- Woonvormen waarbij creativiteit ingezet wordt (ruimte voor gezamenlijke tuinen, ontmoeten en recreëren).
- Werknemers moeten fijn kunnen wonen met elkaar.
- Bouwen voor ouderen, die maken huizen vrij voor de jeugd.
- Gebouwen die leegstaan beter gebruiken.
- 30% sociale totale voorraad.

Samenleven

- Inzetten op gemeenschapszin.
- Woonoplossingen gericht inzetten op verbinding, met elkaar binnen verschillende doelgroepen.
- Wonen gericht op gemeenschap.

Zorg

- Gedeelde zorg om en naar elkaar.
- Meer omzien naar elkaar, om elkaar te leren kennen. Zorg is niet langer betaalbaar.
- Zorg voor ouderen.

Nieuwkomers

- Hoe gaan we om met arbeidsmigranten?

Dorpen en wijken

- Diversiteit in de wijken (jong & oud).
- Meer tijd voor wijkgericht werken.

Initiatieven

- Initiatief vanuit inwoners stimuleren / honoreren.
- Ruimte voor collectieve + individuele initiatieven (faciliteren).
- Meer toestaan, burgerinitiatieven.

Kunst en cultuur

- Ruimte voor kunst en cultuur, laagdrempelig.

Jeugd en jongeren

- Meer investeren in onderwijs / studenten.
- Zorg voor aantrekken van jongeren.

Infrastructuur

- Pas de infrastructuur van Veghel aan op verkeer of stop met bouwen in centrum.

Wijze van ruimtelijke ordening

- Bedrijvigheid.
- Stop met bouwen industrie.
- Wij groeien als gemeente en willen dit beetpakken. Groei door creativiteit en lef.
- Meer bouwen/ woonmogelijkheden creëren.
- Verdichten, niet groeien.

Wat vraagt dit thema van beslissingsbevoegden?

- Lef. Lef tonen t.a.v. nieuwe ideeën. Niet te bang zijn voor de regels. Lef om grenzen op te zoeken. Lef en actie om prioriteiten te stellen.
- Loslaten van gebaande paden. Buiten gebaande paden durven gaan.
- Creativiteit.
- Lange termijn visie uitzetten.
- Samenwerking tussen diverse participanten (proces).
- Overstijgen van diverse belangengroepen.
- Regie op het proces.
- Zeker op wijk / dorpsniveau.
- Maak keuzes welke gemeente we willen zijn.
- Er zijn genoeg plannen > neem besluiten.
- Loslaten van procedures, zoveel als mogelijk en haalbaar.

Thema H. Ontmoeten & (be)leven

8 ingevulde individuele bijjetten

In beeld brengen van behoeften

- Belangrijk om alle leeftijden te betrekken bij het bepalen van de behoeften.
- Betrek ook de andere culturen binnen Meierijstad.
- Doelgroep overstijgend denken.

In de wijk

- Kleinschalig. Binnen de wijken, is ook goed voor de verbinding.
- Alle wijk- en gemeenschapshuizen open met een programmering voor brede doelgroepen.
- In de wijk bewegen en sporten.

Voorzieningen

- Voorzieningen in de kernen die past bij de lokale omgeving.
- Open lucht theater.
- Festival op alle niveaus en op alle terreinen.
- Ruimte voor initiatieven waarbij ontmoeting voorop staat.
- Jongeren bij elkaar brengen.
- Laagdrempelig contact.

Inclusiviteit

- Sport en bewegen zoveel mogelijk inclusief.
- Kunst en cultuur voor iedereen bereikbaar.

Woon- en leefklimaat

- Huizen.

Thema I. Zorg & ondersteuning

9 ingevulde individuele biljetten

Preventie

- Blijf investeren in preventie door welzijnsactiviteiten.
- Inzetten op preventie, kan veel zorgconsumptie voorkomen.
- Vroeg inzetten op preventie.

Inclusie

- Vroeg inzetten op inclusie.

Zorg

- Stimuleer/faciliteer projecten waar mensen voor elkaar willen en kunnen zorgen.
- Stimuleren van een 'ZorgSamen' samenleving.
- Zorgverlegenheid en vraagverlegenheid van burgers en organisaties samen brengen.

Woon- en leefomgeving

- Woonvormen combineren, jong-oud.
- Werken aan vitale leefgemeenschappen.

Wijze van aanpakken

- Urgentie benoemen.
- In gesprek gaan met iedereen.
- Stel haalbare doelen en benoem successen.
- Gezamenlijkheid. Zelfredzaamheid door gezamenlijkheid. Sturen op gezamenlijke aanpak thema's. Domein overstijgend.
- Ontschotten/ integraliteit. Breder/overstijgend denken.
- Niet de gebaande paden bewandelen.
- Actief sturen op samenwerking tussen partijen.
- Nabijheid.
- Leefwereld in plaats van systeemwereld.
- De 'wij cultuur 2.0' vormgeven.
- Durf de term 'samen' invulling te geven.

Thema J. Meedoen, inclusie & actief burgerschap

19 ingevulde individuele biljetten

Meedoen en inclusie

- Iedereen kan en mag meedoen.
- De totale gemeenschap bereiken.
- Meedoen en samen meemaken werkt verbindend.
- Vrijwilligers voor de verenigingen, stichtingen en sport zoeken / behouden waardoor faciliteiten behouden blijven om mee te kunnen blijven doen.
- Gelijke kansen binnen het verenigingsleven.
- Regenboogvlag.

Samen leven – in de wijk en dorpskern

- Respectvolle samenleving.
- Woonconcept zoals het 'Kloosterkwartier + LeefGoed'.
- Wijken actief laten zijn.
- Iedere wijk/buurt een MFA waarin ontmoeten en organiseren mogelijk is.
- Kleine kernen behouden voor de korte lijntjes en bereikbaarheid.
- Ontmoeten en preventie, hierop nog meer investeren.
- Omzien naar elkaar.
- Meer uitdragen hoe Meierijstad wil dat we met elkaar omgaan.

Samenwerking

- Samenwerking.
- Structurele samenwerking onderwijs, welzijn, zorg stimuleren.
- Intergenerationele samenwerking.

Democratie

- Burgerberaad.
- Burgerraadpleging.
- Beslisbevoegdheid.
- Laagdrempelig en toegankelijk platform om burgers te kunnen benaderen, welke bekend is bij iedereen.
- Gemeente open laten staan voor burgerinitiatieven.

Jeugd & jongeren

- Investeren in jongeren – vrijwilligerswerk (bijvoorbeeld maatschappelijke stage).
- Jongeren behouden binnen onze gemeente.
- Onderwijs verbinden aan wijken. Onderwijs weer onderdeel van de wijk maken door de wijk ook leslokaal te laten zijn.

- Actief burgerschap aanleren. Als overheid voortouw nemen om concepten te organiseren waarin actief burgerschap wordt gestimuleerd.
- Basisscholen betrekken.
- Elk kind, jongere met ondersteuningsbehoefte krijgt ruimte om deel te nemen binnen maatschappelijk leven en arbeid.
- Kindcentrum met onderwijs, zorg, bso, begeleiding voor kinderen met beperking of extra ondersteuningsbehoefte.
- Open houden van basisscholen, gemeenschapshuizen en clubgebouwen.
- Passend onderwijs op inhoud en huisvesting.
- Goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.
- Ondersteuning voor gezinnen moet aansluiten bij de behoefte vanuit één loket voor onderwijs en hulp.
- Jeugd en jongeren meer betrekken. Betrokkenheid jeugd, jeugd is de toekomst, laat ze meedenken, maar stel de gemeente er ook voor open.

Hoe bereiken we alle inwoners van de gemeente? Wat vraagt dit?

- Blijf actief als gemeente.
- Faciliteren door gemeente.
- Open deuren, uitnodigend. Inloop.
- In gesprek. Blijven ontmoeten. Houd contact met burgers.
- Drempels verlagen: bestuur versus burger
- Passend bij de diverse doelgroepen mensen benaderen om ideeën te genereren.
- Behoeftes peilen bij diverse doelgroepen.
- Betere organisatie en afstemming.
- Eén centraal loket?
- Uitgaan van mogelijkheden en talenten.
- Betrokkenheid.
- Communicatie.
- Urgentie benoemen / voelen.
- Kennis maken met elkaar.
- Voordelen benoemen.
- Gelijkwaardige besluitvorming (i.p.v. meerderheid).
- Bereikbaarheid en bereidwilligheid van het ambtelijk apparaat verhogen.
- Netwerken met elkaar in contact brengen.
- Zorg voor culturele activiteiten of inzet van kunstenaars om ook buiten de kaders te kunnen denken.
- Adopteren van lijnen door scholen of buurthuizen.
- Betrek organisaties van culturele minderheden / migranten.
- Leefwereld boven systeemwereld.
- Het omarmen van je maatschappelijke opdracht.
- Wat kan ik bijdragen?

Thema K. Samenwerking in het sociaal domein

13 ingevulde individuele biljetten

Samenwerken

- Domein overstijgend durven denken.
- Ontschotten.
- Werken vanuit de bedoeling i.p.v. instellingen/domeinen.
- Door elkaar te ontmoeten en bevragen leren organisaties uit verschillende domeinen elkaar beter kennen.
- Zoek samenwerking op met elkaar en tussen organisaties.
- Professionele verantwoording om samen te werken.
- Betrokkenheid van 'onverwachte' partijen zoals horeca en winkeliers.
- Stimuleer integraal werken.
- Stimuleer samenwerken op dorpsniveau.
- Onderwijs meenemen in samenwerking.

Wat vraagt de samenwerking?

- Lef.
- Creativiteit. Uitnodigen van kunstenaars, designers om een creatief concept te ontwikkelen. Betrek kunstenaars + cultuur voor innovatief denken.
- Elkaar wat gunnen om verder te komen.
- Vertrouwen geven aan de wijk en de gebruikers.
- Investeren in samenwerking.

Behoefte inwoner

- Vergeet de burger niet.
- Stel de burger centraal. Instellingen samen laten werken in belang van de burger.
- Voor elk kind een passende plek.
- Welke zorg vragen heeft een gezin / systeem en hoe geef je inhoud.
- Plek voor iedereen.

Meedoen, inclusie & actief burgerschap

- Zorgdragen voor verbinding met alle inwoners uit Meierijstad, dus diversiteit in deelname.
- Participatie zien te bevorderen. Aandacht vanuit de gemeente voor participatie.
- Betrek de burger. Burger vroeg betrekken in plannen voor begrip en medewerking.
- Ook de burger in de actiestand krijgen.
- Ondersteuning burger initiatieven (zoals bij thuis in Rooi).

Wijken en dorpskernen

- Zelfbestuur van kernen via dorpscoöperaties.
- Integratie van zorg in de wijk: welke nieuwe plekken kunnen worden benut?
- Investeer in voorzieningen dichtbij huis, ook bij nieuwe wijken.
- Faciliteren: goede accommodaties.
- Professioneel beheer van de gebouwen.
- Begeleiding van vrijwilligers.
- Dorps/kerngericht op basis van wijkanalyses: wat is er nodig?
- Generaties mixen in wonen en vrije tijd.
- Zorg voor een evenwichtige verdeling van aandacht / facilitering per dorp.

Zorg concepten: 'LeefGoed'

- 'Leefgoed' concept in heel Meierijstad.
- Betrekken wijkraden bij ontwikkeling 'LeefGoed'.
- Denkrichting 'LeefGoed': ontschotte samenwerking op alle domeinen.
- Denkrichting 'LeefGoed' samenwerking: 'ik wil, ik kan, ik heb nodig'.

Zorg concepten: 'Pieter Breughelhuis'

- 'Pieter Breughelhuis'

Rol gemeente

- Regie bij de gemeente.

Thema L. Veiligheid

1 ingevuld individueel bijjet

Verlichting

- Verlichting in het algemeen. Goede verlichting schrikt ongewenste incidenten af.

Infrastructuur

- Door steeds meer verkeersmaatregelen toe te passen (voorrang op rotonden, 30 km zones, verkeersdrempels) wordt het voor hulpdiensten steeds moeilijker om snel ter plaatse te komen.

Vrijwilligers

- Door toenemende verkeersmaatregelen wordt het ook lastiger voor de vrijwilliger om snel bij de kazerne te komen, hierdoor wordt de cirkel om de kazerne steeds kleiner en daarmee de mogelijke beschikbaarheid van nieuwe vrijwilligers.

Opslag brandstoffen

- Goede verdeling van brandstoffen (zonne-energie, waterstof etc.).

Overheid

- We moeten als overheid meer verantwoordelijkheid neer leggen bij de deelnemers van het verkeer.